

Uitbreiding van het gemeentelijke belastinggebied

Corine Hoeben

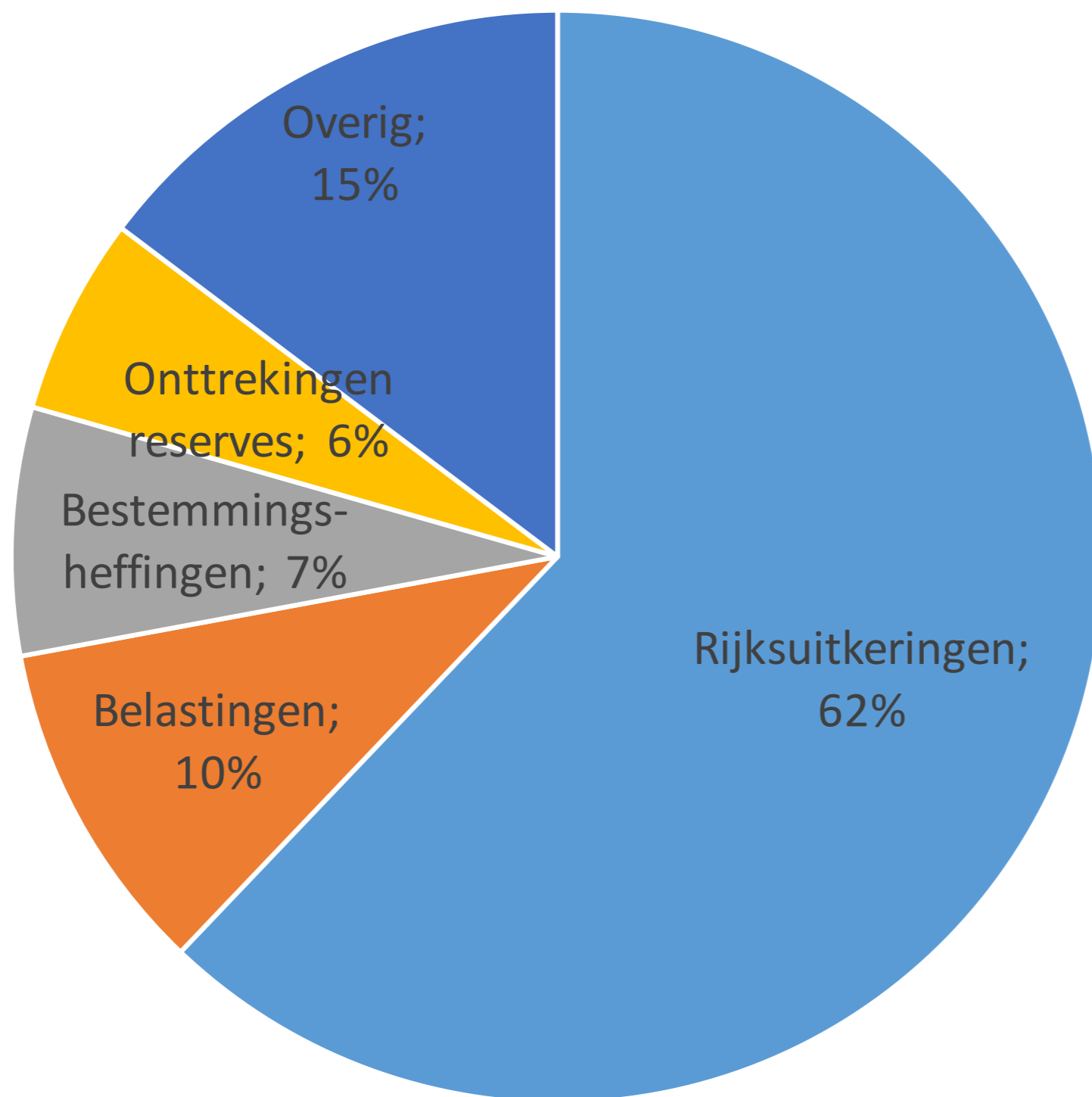
Regiodagen gemeentefinanciën 2022

COELO

Centrum voor onderzoek van de economie van de lagere overheden

Inkomstenbronnen gemeenten 2020

Samen 63 miljard euro

Ozb 2022

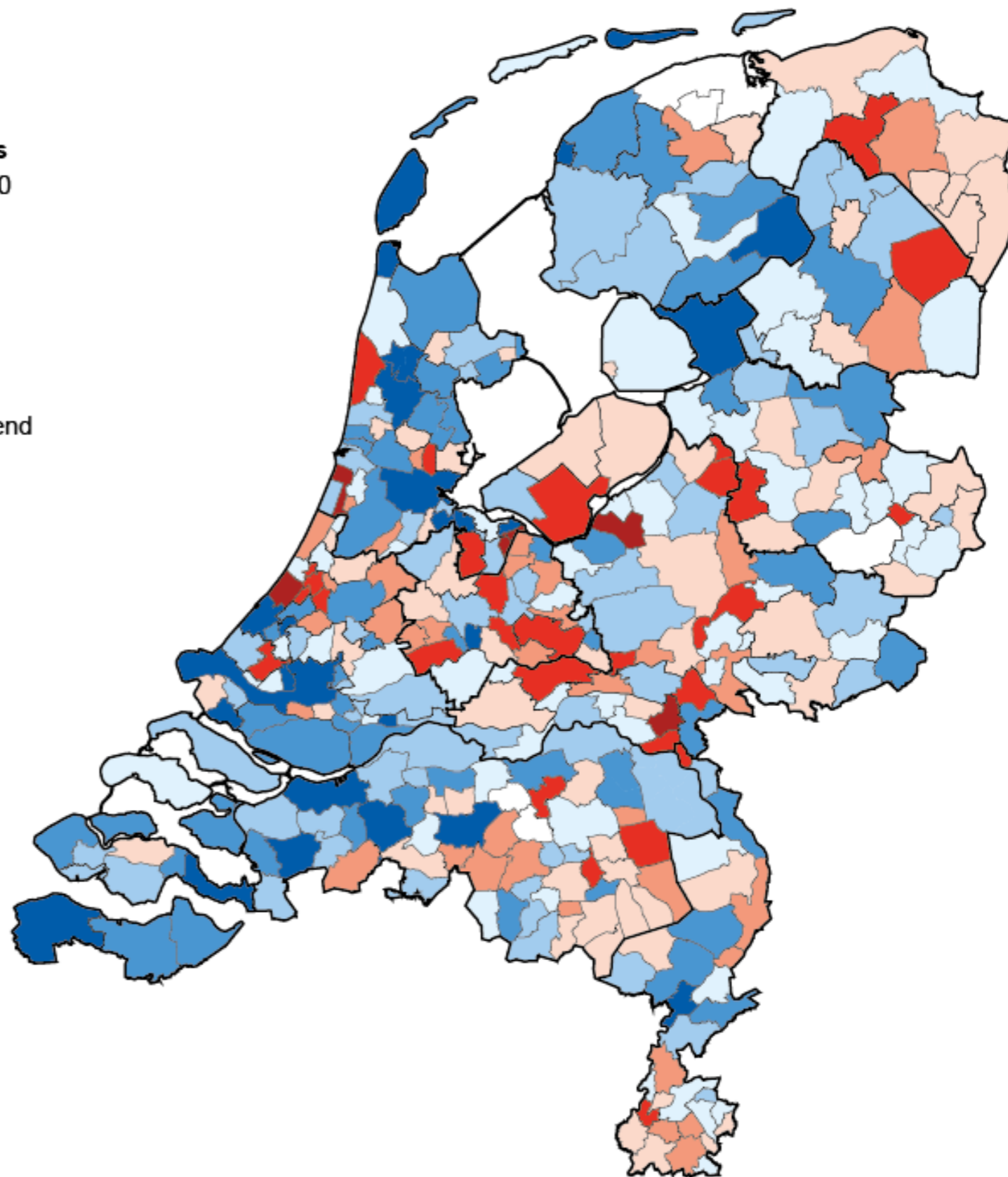
Texel: 133 euro

Bloemendaal: 1.021 euro

Gemiddeld: 380 euro

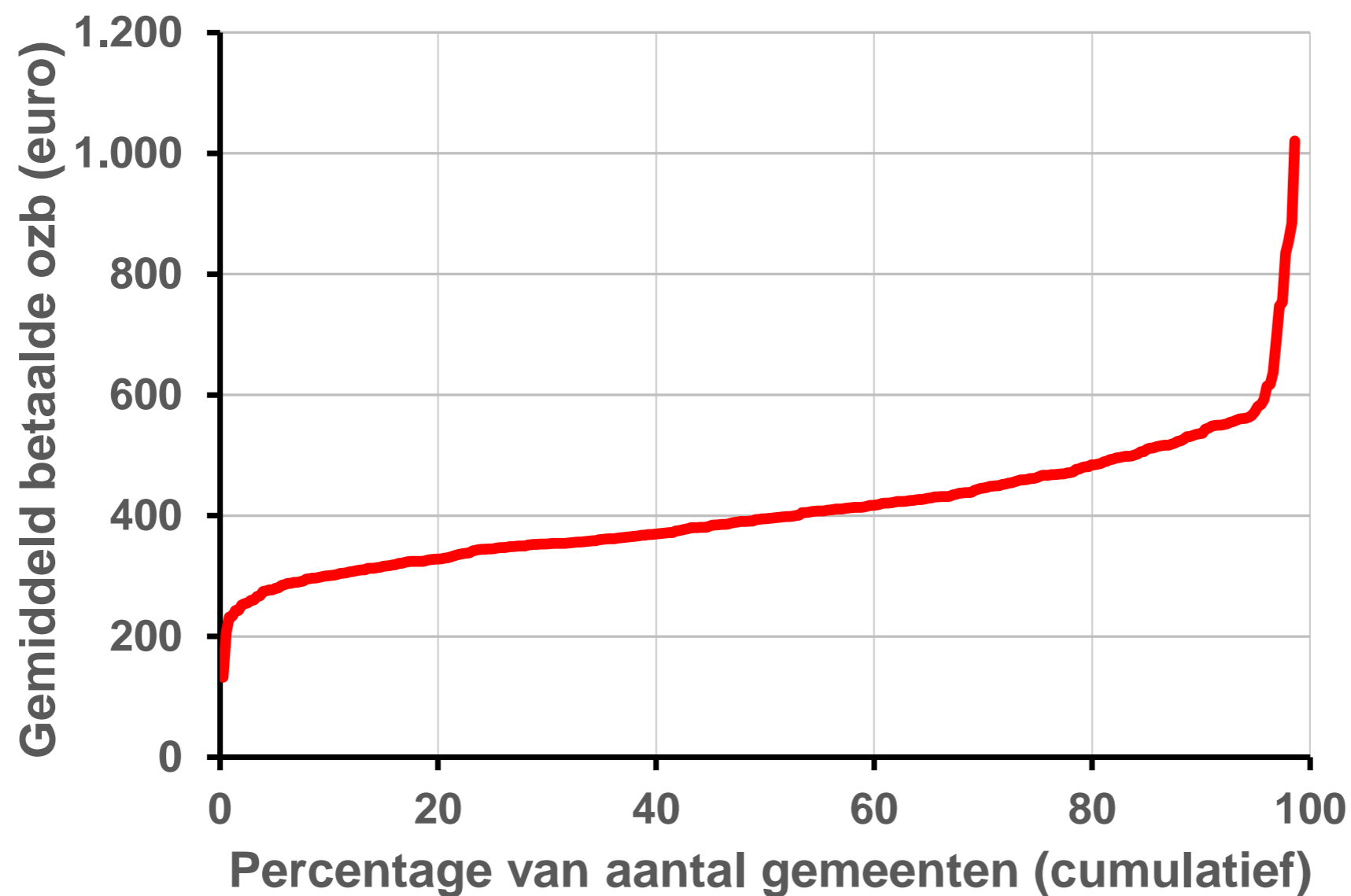
Bedrag in euro's

- Lager dan 290
- 290 tot 340
- 340 tot 380
- 380 tot 420
- 420 tot 470
- 470 tot 530
- 530 tot 700
- 700 of hoger
- Nog niet bekend

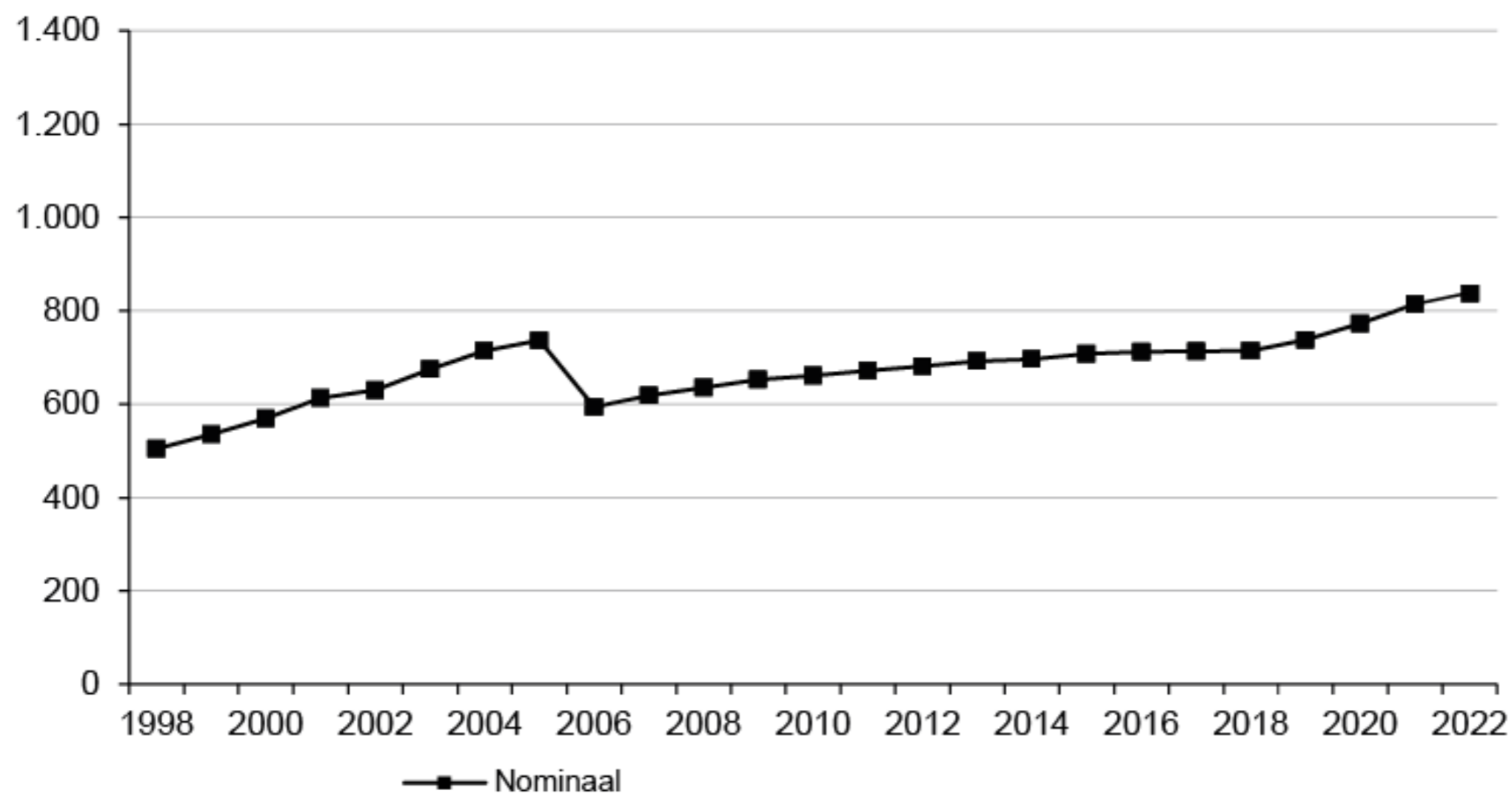

Gemiddeld betaalde ozb 2022 gerangschikt van laagste naar hoogste

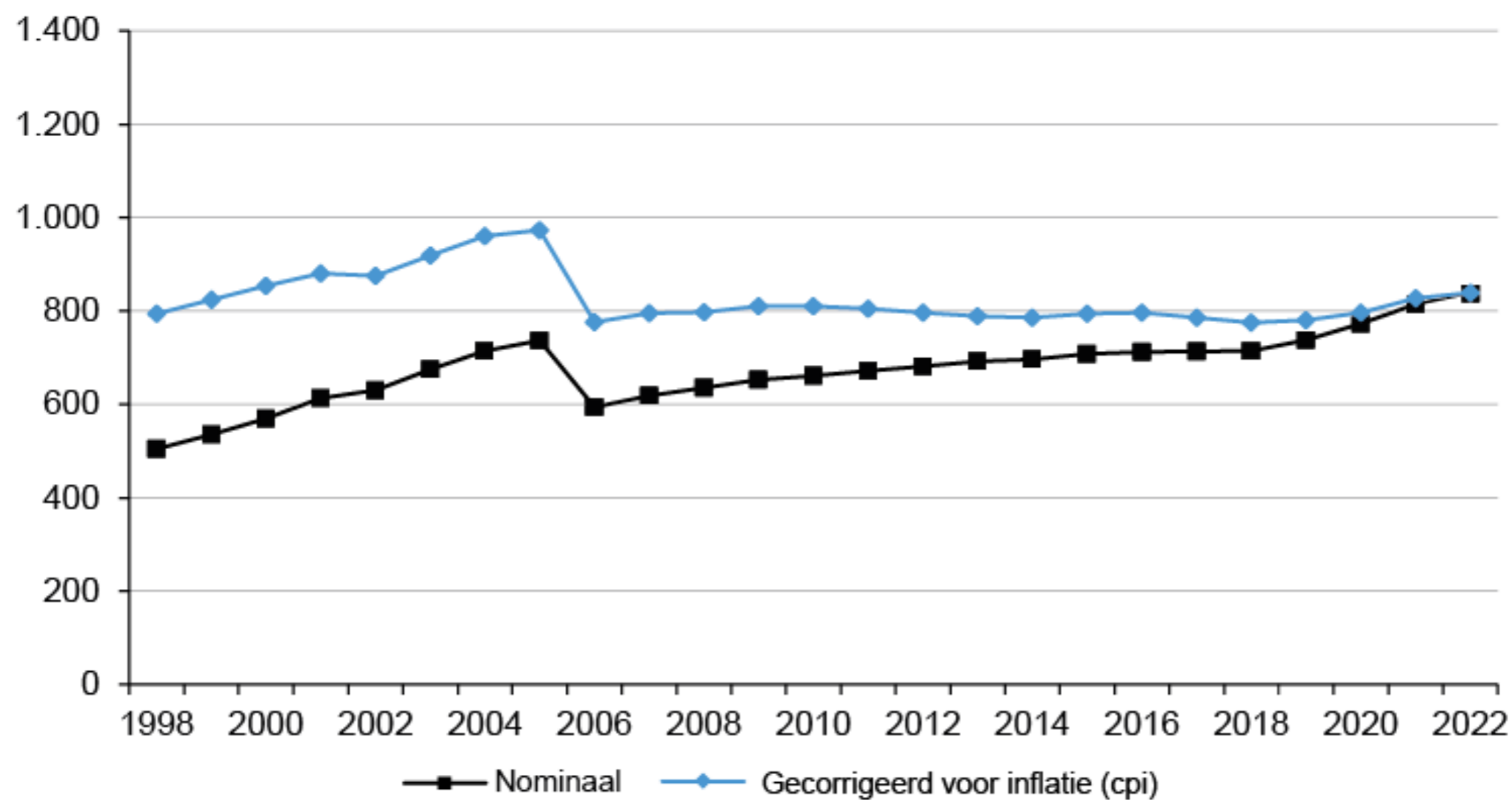

Gemeentelijke woonlasten (euro)

Gemeentelijke woonlasten (euro)

Financiële situatie gemeenten

- Tekorten (sociaal domein)
- Accres na 2025 “bevroren” op 1 mrd (GF + PF)
 - Want: vanaf dan nieuwe financieringsstelsel
 - HOE DAN? – voor de zomer komt “contourennota”
 - Onzekerheid gemeenten bij meerjarenbegroting (2023-2026)

Uitbreiden belastinggebied

- Waarom?
 - Voordelen volgens de theorie
 - Klopt dat?
- Hoe?
 - Nieuwe belastingen/ uitbreiden bestaand gebied
 - Randvoorwaarden
 - Knelpunten?

Voordelen uitbreiden belastinggebied

- Rol gemeentefonds minder dominant maken
- Democratische en doelmatige besluitvorming
 - Lokale democratie kan nut van voorzieningen afwegen tegen belastingoffer
 - Beslissen, genieten & betalen moeten meer in één hand liggen
- ...

Reality check: lokale lasten en lokale politiek

- Theorie: kiezer kan stemmen voor betere voorzieningen (en hogere lasten)
- Of voor lage lasten (en minder voorzieningen)
- Werk dit ook zo?

Lokale lasten en lokale politiek

- COELO-onderzoek:
- kiezer heeft **geen invloed** op hoogte belastingen
 - Meer linkse/rechtse zetels in raad → **geen** effect op lasten
 - Niet op hoogte, niet op verdeling

Lokale lasten en lokale politiek

- COELO-onderzoek:
- Kiezer heeft *geen* invloed op hoogte belastingen
 - Meer linkse/rechtse zetels in raad → geen effect op lasten
 - Niet op hoogte, niet op verdeling
- Gemeenten wijken niet veel af van lasten buurgemeenten

Lokale lasten en lokale politiek

- COELO-onderzoek:
- Kiezer heeft *geen* invloed op hoogte belastingen
 - Meer linkse/rechtse zetels in raad → geen effect op lasten
 - Niet op hoogte, niet op verdeling
- Gemeenten wijken niet veel af van lasten buurgemeenten
- Helft van coalitieakkoorden bevat belastingplafond

Lokale lasten en lokale politiek

- COELO-onderzoek:
- Kiezer heeft *geen* invloed op hoogte belastingen
 - Meer linkse/rechtse zetels in raad → geen effect op lasten
 - Niet op hoogte, niet op verdeling
- Gemeenten wijken niet veel af van lasten buurgemeenten
- Helft van coalitieakkoorden bevat belastingplafond
- Belastinggebied te onbetekend?

Uitbreiding: hoe dan?

- Voorstellen van twee vorige kabinetten liggen klaar:
- Nieuwe belastingen
 - Ozb woningen gebruikers
 - Ingezetenenheffingen
- Uitbreiden bestaande gebied
 - Afschaffen vrijstellingen

Randvoorwaarden invoering

- Totale lastendruk belastingbetaler verandert niet
- Financiële verhouding op orde
- ...

Nieuwe belastingen

- Waar kun je tegenaan lopen?
 - Afwenteling van rijk op gemeenten
 - Stapeling belastingen
 - Binnen gemeenten
 - Tussen overheden (provincies)
 - ...

Afschaffen verplichte vrijstellingen

- 55 procent potentiële ozb-grondslag niet-woningen vrijgesteld
- Kostbaarste vrijstellingen:
 - Land-, spoor en waterwegen
 - Werktuigen
 - Cultuurgrond

Afschaffen verplichte vrijstellingen mogelijk?

- Geen fiscale argumenten voor behoud (Schep 2019)

Knelpunten afschaffen vrijstellingen

- Veelal geen gegevens beschikbaar
- Uitzondering cultuurgrond...
- Vrijstelling soms wel zinnig (wegen)

Tot slot

- We praten al decennia over uitbreiden belastinggebied
- Wie van u wil dit?
- Wie van u denkt dat dit binnen 5 jaar gaat gebeuren?